

Ужгородський національний університет

Політико-соціальні та національні відносини в регіоні Центрально-Східної Європи

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	1
Обсяг дисципліни у кредитах	3,5
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби
Інформаційне забезпечення	Мультимедійний проєктор для презентацій, ноутбук.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Екзамен

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета курсу – спираючись на методологічні принципи історичної науки, використовуючи найновіші здобутки історіографії, поглибити знання про основні соціально-політичні процеси та тенденції розвитку національних відносин в центрально- та східноєвропейському регіонах.

Завдання курсу: на основі опрацювання дискурсу провідних вітчизняних і зарубіжних науковців поглибити розуміння суспільно-політичних, соціально-економічних, міжнародних та цивілізаційних особливостей розвитку країн Центральної та Східної Європи, сприяти вдосконаленню навичок самостійної роботи з науковим дослідницьким матеріалом.

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей:

- загальні: здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань; здатність до опанування загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, загального культурного кругозору, дотримання у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності та загальнолюдських цінностей; здатність здійснювати пошук, оброблення, аналіз і контекстуалізацію значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретацію результатів наукових досліджень; здатність працювати у міжнародному науковому середовищі; здатність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземною мовами, володіти комунікативною культурою. Здатність до ефективної комунікації з представниками різних цільових аудиторій, використовуючи відповідну лексику, методи та прийоми; здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності, критично ставитись до отриманої інформації; здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у ЗВО; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у

загальній системі знань про розвиток суспільства, розуміти значення вивчення історії та археології для розвитку та євроінтеграції нашої держави;

- *спеціальні (фахові, предметні)*: здатність до опанування глибинними знаннями в галузі історії та археології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері історії та археології, оволодіння комплексним, системним, проблемно-історичним підходами та етнологічними методами дослідження, термінологією з досліджуваного наукового напрямку; здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми дослідницького характеру у галузі історії та археології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі історії та археології; здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами; здатність планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі історії та археології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів, ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері історії та археології; здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності; здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетенції та підвищувати професійну кваліфікацію, адаптуватися до змін у професійній діяльності; здатність здійснювати наукову та науково-педагогічну діяльність у сфері історії та археології у науково-дослідних установах та закладах освіти різних типів.

Стислий зміст дисципліни:

Тема 1. Вступ. Концепт «Центрально-Східна Європа»: формування та темпорально-просторова характеристика.

Тема 2. Соціально-політичні процеси в Центрально-Східній Європі в стародавні часи та епоху Середньовіччя.

Тема 3. Політико-соціальні відносини в Центрально-Східній Європі раннього Нового часу

Тема 4. Процеси націотворення в Центрально-Східній Європі XIX ст.

Тема 5. Центрально-Східна Європа у роки Великої війни.

Тема 6. Міжвоєнний період в історії країн Центрально-Східної Європи: імперська спадщина й демократія.

Тема 7. Країни Центрально-Східної Європи в роки Другої світової війни.

Тема 8. Між тоталітаризмом і демократією: Центрально-Східна Європа в 1940 – поч. 1990 рр.

Тема 9. Соціально-політичні трансформації у Центральній та Східній Європі на зламі століть: чинники, досягнення, проблеми.